

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»
Приймальна комісія

ЗАТВЕРДЖУЮ
Голова приймальної комісії
ДВНЗ «УжНУ», ректор
_____ проф. Володимир СМОЛАНКА
_____ 2025 р.

ПРОГРАМА
фахового іспиту
для вступників на навчання для здобуття ОС
«Магістр» за спеціальністю D9 «Міжнародне право»
(на основі НРК 6/НРК 7)

РОЗРОБЛЕНО
Фаховою атестаційною комісією
зі спеціальності D9 «Міжнародне право»
(ОС Магістр)

Голова комісії
к.ю.н., доц., доц. кафедри
міжнародного права
Котляр Ольга Іванівна

ПРОГРАМА
фахового вступного випробування
для вступників на навчання за освітнім ступенем «магістр» за спеціальністю
D9 «Міжнародне право» на основі
здобутого освітнього ступеня «бакалавр», освітнього ступеня «магістр», освітньо-кваліфікаційного рівня «спеціаліст»)

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Загальні відомості. Програма складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки зі спеціальності D9 «Міжнародне право». Прийом абітурієнтів, які раніше здобули ступінь вищої освіти «Бакалавра» або ОС «Магістра», або ОКР «Спеціаліста» для здобуття освітнього ступеня «Магістр» зі спеціальності D9 «Міжнародне право» проводиться за результатами фахових вступних випробувань із конституційного права, адміністративного права, цивільного права, кримінального права. Вони відбуваються у формі письмового тестування.

Мета вступного випробування полягає у з'ясуванні рівня теоретичних знань і практичних умінь і навичок, необхідних для опанування нормативних і варіативних дисциплін за програмою підготовки фахівця освітнього ступеня «Магістр» за спеціальністю D9 «Міжнародне право».

Вимоги до здібностей і підготовленості абітурієнтів. Для успішного засвоєння дисциплін, передбачених навчальним планом, для підготовки за освітнім ступенем «магістр» за спеціальністю D9 «Міжнародне право» абітурієнти повинні мати ступінь вищої освіти або ОС «Магістра» та здібності до оволодіння знаннями, уміннями і навичками в галузі «Міжнародне право».

Обов'язковою умовою також є вільне володіння державною мовою.

Характеристика змісту програми. Програма складається із переліку тем з дисциплін, які винесені на іспит та орієнтовних анотованих питань, що є складовими даних тем.

2. ПЕРЕЛІК ФАХОВИХ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН, З ЯКИХ
ПРОВОДИТЬСЯ ВСТУПНЕ ВИПРОБУВАННЯ:

1. конституційне право;
2. адміністративне право;
3. цивільне право;
4. кримінальне право

3. ТЕМИ НАВЧАЛЬНОГО МАТЕРІАЛУ ТА ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО»

ТЕМА 1. КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО ЯК ФУНДАМЕНТАЛЬНА ГАЛУЗЬ НАЦІОНАЛЬНОГО ПРАВА.

Поняття та предмет конституційного права як галузі права. Принципи конституційного права. Система конституційного права України. Інститути конституційного права: поняття, критерії класифікації та види.

ТЕМА 2. ДЖЕРЕЛА КОНСТИТУЦІЙНОГО ПРАВА. КОНСТИТУЦІЯ УКРАЇНИ.

Поняття й система джерел конституційного права. Поняття конституції. Роль (функції) конституції. Нормативно правовий акт, нормативно-правовий договір, правовий прецедент та інші джерела конституційного права. Загальна характеристика Конституції України. Порядок прийняття і внесення змін до Конституції України. Конституційні засади співвідношення національного та міжнародного права. Вплив міжнародного права на систему джерел конституційного права в Україні.

ТЕМА 3. КОНСТИТУЦІЙНИЙ ЛАД УКРАЇНИ.

Поняття конституційного ладу України. Порядок визначення та зміни конституційного ладу України. Система засад конституційного ладу України. Конституційні засади державного суверенітету України.

ТЕМА 4. УКРАЇНА ЯК ПРАВОВА ДЕРЖАВА.

Принцип верховенства права. Обмеження влади правом як засада конституційного ладу України. Конституційний принцип поділу державної влади. Принцип верховенства права в системі засад конституційного ладу України. Пряма дія норм Конституції.

ТЕМА 5. УКРАЇНА ЯК ДЕМОКРАТИЧНА РЕСПУБЛІКА: КОНСТИТУЦІЙНІ ЗАСАДИ.

Поняття і сутність народовладдя. Пряма (безпосередня) та представницька демократія. Поняття, конституційно-правова регламентація та види референдумів в Україні. Порядок призначення, організація і проведення референдумів в Україні. Виборче право і виборча система: поняття та принципи. Класифікація виборчих систем. Порядок формування представницьких органів державної влади і місцевого самоврядування в Україні: конституційно-правові засади. Вибори Президента України.

Вибори народних депутатів України. Поняття та конституційні гарантії місцевого самоврядування в Україні. Система місцевого самоврядування в Україні. Загальна характеристика конституційно-правового статусу органів та посадових осіб місцевого самоврядування в Україні. Місцеві вибори.

ТЕМА 6. УКРАЇНА ЯК УНІТАРНА ДЕРЖАВА: КОНСТИТУЦІЙНІ ЗАСАДИ.

Принцип унітаризму та його закріплення в Конституції України.

Поняття, система та принципи адміністративно-територіального устрою України. Конституційний статус Автономної Республіки Крим у складі України як унітарної держави. Загальна характеристика Конституції Автономної Республіки Крим. Конституційно-правовий статус органів влади Автономної Республіки Крим.

ТЕМА 7. КОНСТИТУЦІЯ УКРАЇНИ І ГРОМАДЯНСЬКЕ СУСПІЛЬСТВО.

Поняття і види громадських об'єднань. Порядок створення та припинення діяльності громадських об'єднань. Конституційно-правовий статус політичних партій. Порядок створення політичних партій. Принципи діяльності політичних партій. Заборона політичних партій за конституційним законодавством України.

ТЕМА 8. КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВИЙ СТАТУС ЛЮДИНИ ТА ГРОМАДЯНИНА В УКРАЇНІ.

Принципи конституційного статусу людини і громадянина в Україні. Поняття та принципи громадянства України. Набуття та припинення громадянства України. Поняття та основи конституційно-правового статусу іноземців та осіб без громадянства. Особливості конституційно-правового статусу біженця.

Загальна характеристика особистих, соціальних, і політичних прав і свобод людини за Конституцією України. Загальна характеристика конституційних гарантій здійснення конституційних прав і свобод.

Конституційні обмеження у реалізації конституційних прав і свобод людини і громадянина в Україні.

Особливі правові стани згідно з Конституцією України, умови та порядок введення та припинення дії.

Загальна характеристика конституційних обов'язків людини і громадянина в Україні.

ТЕМА 9. ЗАКОНОДАВЧА ВЛАДА В УКРАЇНІ: КОНСТИТУЦІЙНА ХАРАКТЕРИСТИКА.

Конституційний склад і структура Верховної Ради України. Принципи діяльності Верховної Ради України. Функції і повноваження Верховної Ради України. Парламентські процедури: законодавча, установча, процедура здійснення парламентського контролю.

Конституційний статус спеціалізованого органу парламентського контролю Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини та Рахункової палати. Конституційно-правовий статус народного депутата України і правові гарантії його діяльності.

ТЕМА 10. КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВИЙ СТАТУС ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ.

Порядок вступу на пост Президента України. Підстави та порядок припинення повноважень Президента України. Повноваження Президента України. Акти

Президента України. Конституційно-правовий статус Ради національної безпеки і оборони.

ТЕМА 11. ВИКОНАВЧА ВЛАДА В УКРАЇНІ: КОНСТИТУЦІЙНА ХАРАКТЕРИСТИКА.

Поняття виконавчої влади та її місце в механізмі державної влади. Система органів виконавчої влади в Україні. Порядок формування, склад і компетенція Кабінету Міністрів України. Акти Кабінету Міністрів України. Конституційний статус і система місцевих органів державної виконавчої влади.

ТЕМА 12. СУДОВА ВЛАДА В УКРАЇНІ: КОНСТИТУЦІЙНА ХАРАКТЕРИСТИКА.

Конституційні засади функціонування судової влади. Конституційні засади судочинства. Система судів. Інші органи судової влади. Конституційно-правовий статус судді. Судовий захист прав людини через функціонування інститутів адвокатури та прокуратури.

ТЕМА 13. ПРАВОВА ОХОРОНА КОНСТИТУЦІЇ. КОНСТИТУЦІЙНА ЮСТИЦІЯ В УКРАЇНІ.

Правова природа Конституційного Суду України. Функції і повноваження Конституційного Суду України. Склад і порядок формування Конституційного Суду України. Структура та організація діяльності Конституційного Суду України. Суб'єкти і форми звернення до Конституційного Суду України. Види, порядок прийняття та виконання актів Конституційного Суду України.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО»

ТЕМА 1. ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО ЯК ГАЛУЗЬ ПРАВА.

Предмет цивільно-правового регулювання: особисті немайнові та майнові відносини. Метод цивільно-правового регулювання. Функції сучасного цивільного права.

Принципи цивільного права. Джерела цивільного права та їх види. Система цивільного права. Поняття і структура цивільного законодавства. Співвідношення цивільного права і цивільного законодавства. Дія цивільного законодавства у часі, просторі та за колом осіб.

ТЕМА 2. ЦИВІЛЬНІ ПРАВОВІДНОСИНИ.

Поняття та особливості цивільних правовідносин. Елементи цивільних правовідносин: суб'єкти, об'єкти та зміст (фактичний та юридичний). Поняття суб'єктивного права та суб'єктивного обов'язку. Класифікація цивільних правовідносин. Аналіз підстави виникнення, зміни та припинення цивільних правовідносин. Поняття юридичних фактів. Види юридичних фактів. Поняття підстави виникнення, зміни та припинення цивільних правовідносин. Поняття юридичного факту.

Класифікація юридичних фактів.

ТЕМА 3. ФІЗИЧНІ ОСОБИ ЯК СУБ'ЄКТИ ЦИВІЛЬНОГО ПРАВА.

Поняття, ознаки та обсяг правоздатності фізичної особи.

Виникнення та припинення правоздатності фізичної особи. Поняття та зміст цивільної дієздатності фізичної особи. Види цивільної дієздатності фізичних осіб. Обмеження дієздатності фізичної особи: підстави, порядок та правові наслідки. Визнання фізичної особи недієздатною: підстави, порядок та правові наслідки. Визнання фізичної особи безвісно відсутньою: підстави, порядок та правові наслідки. Оголошення фізичної особи померлою: підстави, порядок та правові наслідки. Поняття та підстави встановлення опіки та піклування над неповнолітніми, обмежено дієздатними та недієздатними.

ТЕМА 4. ЮРИДИЧНІ ОСОБИ ЯК СУБ'ЄКТИ ЦИВІЛЬНОГО ПРАВА.

Поняття та ознаки юридичної особи. Види юридичних осіб. Організаційно-правові форми юридичних осіб. Правоздатність юридичної особи та її зміст. Майнові права та обов'язки юридичних осіб. Особисті немайнові права та обов'язки юридичних осіб.

ТЕМА 5. ОСОБИСТІ НЕМАЙНОВІ ПРАВА ТА ЇХ ЦИВІЛЬНО- ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ.

Поняття та ознаки особистих немайнових прав. Види особистих немайнових прав. Особисті немайнові права, що забезпечують природне існування фізичної особи. Особисті немайнові права, що забезпечують соціальне буття фізичної особи.

ТЕМА 6. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ПРО ЗДІЙСНЕННЯ ЦИВІЛЬНИХ ПРАВ І ВИКОНАННЯ ЦИВІЛЬНИХ ОБОВ'ЯЗКІВ.

Межі здійснення цивільних прав. Виконання цивільних обов'язків. Способи захисту цивільних прав та інтересів: визнання права; визнання правочину недійсним; припинення дії, яка порушує право; відновлення становища, яке існувало до порушення; примусове виконання обов'язку в натурі; зміна право відношення; припинення правовідношення; відшкодування збитків та інші способи відшкодування майнової шкоди; відшкодування моральної (немайнової) шкоди; визнання незаконними рішення, дій чи бездіяльності органу державної влади, органу влади Автономної Республіки Крим або органу місцевого самоврядування, їхніх посадових і службових осіб.

ТЕМА 7. ПРАВОЧИНИ.

Поняття та ознаки правочинів. Види правочинів. Умови чинності правочину. Форма правочину. Місце вчинення правочину. Строки у правочині. Правочини, щодо яких правові наслідки пов'язуються з настанням певної обставини. Тлумачення змісту правочину. Відмова від правочину. Правові наслідки недодержання сторонами при вчиненні правочину вимог закону. Недійсність правочину. Види недійсних правочинів. Фіктивні та удавані правочини. Нікчемні та оспорюванні правочини. Правові наслідки недійсності правочину (окремих його частин).

ТЕМА 8. СТРОКИ ТА ТЕРМІНИ. ПОЗОВНА ДАВНІСТЬ.

Поняття і значення строків та термінів в цивільному праві.

Визначення строку та терміну. Початок перебігу строку. Види цивільно-правових строків. Поняття позовної давності. Загальна позовна давність. Спеціальна позовна давність. Зміст тривалості позовної давності. Обчислення позовної давності.

ТЕМА 9. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ПРАВА ВЛАСНОСТІ.

Поняття та зміст права власності. Правомочності володіння, користування, розпорядження власником своїм майном. Здійснення права власності. Право приватної власності. Право державної власності. Право комунальної власності. Підстави набуття права власності. Набувальна давність. Підстави припинення права власності.

Поняття і види права спільної власності. Поняття права спільної часткової власності. Здійснення права спільної сумісної власності. Види речових прав на чуже майно. Поняття сервітуту. Підстави виникнення права користування чужою земельною ділянкою для забудови (суперфіцій).

ТЕМА 10. ЗАХИСТ ПРАВА ВЛАСНОСТІ.

Засади захисту права власності. Право власника на вимогу майна із чужого незаконного володіння (віндикаційний позов). Предмет віндикаційного позову. Право власника на вимогу майна від добросовісного набувача. Права та обов'язки добросовісного набувача. Витребування грошей та цінних паперів.

Захист права власника від порушень, не пов'язаних із позбавленням володіння (негаторний позов). Визнання права власності. Визнання незаконним правового акта, що порушує право власності. Інші способи захисту права власності.

ТЕМА 11. ПРАВО ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ.

Поняття права інтелектуальної власності. Об'єкти та суб'єкти права інтелектуальної власності. Підстави виникнення та зміст прав інтелектуальної власності. Захист права інтелектуальної власності. Поняття та об'єкти авторського права. Суб'єкти авторського права. Співавторство. Особисті немайнові права автора. Майнові права автора. Поняття та об'єкти суміжних прав. Суб'єкти суміжних прав. Захист авторських і суміжних прав.

Патентне право. Поняття та об'єкти патентного права. Суб'єкти патентних прав. Патент як форма охорони прав на винаходи, корисні моделі і промислові зразки. Загальна характеристика правових засобів індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів і послуг. Комерційне (фірмове) найменування.

Торговельна марка (знак для товарів і послуг).

ТЕМА 12. ЗОБОВ'ЯЗАННЯ. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИКОНАННЯ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ.

Поняття та склад зобов'язання. Підстави виникнення зобов'язань. Поняття та принципи, суб'єкти виконання зобов'язань. Місце, строк та спосіб виконання зобов'язань. Особливості виконання часткового та солідарного зобов'язання. Загальна характеристика способів забезпечення виконання зобов'язань. Неустойка. Поручка. Гарантія. Завдаток. Застава. Поняття, предмет застави. Види застави.

ТЕМА 13. ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ.

Поняття та значення цивільно-правової відповідальності. Види цивільно-правової відповідальності. Договірна та позадоговірна відповідальність. Повна, часткова, солідарна та субсидіарна відповідальність. Підстави цивільно-правової відповідальності. Протиправна поведінка. Шкода. Прострочення боржника.

ТЕМА 14. ДОГОВІР В ЦИВІЛЬНОМУ ПРАВІ.

Поняття, та функції договору в цивільному праві. Види договорів. Односторонні та багатосторонні. Відплатні та безоплатні. Реальні та консенсуальні. Основні та додаткові. Основні та попередні. Істотні умови договору. Укладення, зміна і розірвання договору.

ТЕМА 15. ДОГОВІР КУПІВЛІ-ПРОДАЖУ.

Поняття і значення договору купівлі продажу. Сторони договору. Істотні мови договору купівлі-продажу: предмет договору; ціна. Форма договору купівлі-продажу. Права і обов'язки сторін за договором купівлі продажу.

ТЕМА 16. ДОГОВІР ДАРУВАННЯ.

Поняття та загальна характеристика договору дарування. Права та обов'язки сторін за договором дарування. Розірвання договору дарування.

ТЕМА 17. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ПРО ДОГОВІР НАЙМУ (ОРЕНДИ).

Поняття та загальна характеристика договору найму (оренди). Права і обов'язки сторін за договором найму (оренди). Відповідальність сторін за договором найму (оренди). Припинення договору найму (оренди).

ТЕМА 18. ДОГОВІР ПОЗИЧКИ.

Поняття та характеристика договору позички. Права та обов'язки сторін за договором позички. Розірвання та припинення договору позички.

ТЕМА 19. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ПРО ДОГОВІР ПІДРЯДУ.

Поняття та загальна характеристика договору підряду. Відмінність договору підряду від інших договорів. Права та обов'язки сторін договору підряду. Відповідальність підрядника за порушення умов договору підряду. Поняття та загальна характеристика договору побутового підряду. Особливості прав та обов'язків сторін за договором побутового підряду. Поняття договору будівельного підряду.

ТЕМА 20. ПЕРЕВЕЗЕННЯ.

Поняття, види, юридична природа договорів перевезення та їх правове регулювання. Сторони в договорі. Права і обов'язки сторін за договором перевезення.

ТЕМА 21. ДОГОВІР СТРАХУВАННЯ.

Страховання. Основні страхові поняття. Форми і види страховання. Поняття та загальна характеристика договору страховання. Права та обов'язки сторін договору страховання. Припинення договору страховання. Недійсність договору страховання.

ТЕМА 22. ДОГОВІР ДОРУЧЕННЯ ТА ДОГОВІР КОМІСІЇ.

Поняття та загальна характеристика договору доручення. Права та обов'язки сторін договору доручення. Припинення договору доручення. Поняття та загальна характеристика договору комісії. Права та обов'язки сторін договору комісії.

ТЕМА 23. ДОГОВОРИ У СФЕРІ БАНКІВСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.

Поняття договорів про надання банківських послуг та їх класифікація. Кредитний договір. Договір банківського вкладу. Договір банківського рахунка.

ТЕМА 23. НЕДОГОВІРНІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ: ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ.

Поняття та особливості недоговірних зобов'язань. Види недоговірних зобов'язань. Недоговірні зобов'язання з односторонніх правомірних дій. Зобов'язання із створення загрози життю, здоров'ю, майну фізичної особи або майну юридичної особи. Кондикційні зобов'язання.

ТЕМА 24. ЗОБОВ'ЯЗАННЯ ІЗ ВІДШКОДУВАННЯ ШКОДИ (ДЕЛІКТНІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ).

Поняття та елементи деліктних зобов'язань. Підстава та умови виникнення деліктних зобов'язань. Способи відшкодування шкоди, завданої майну потерпілого. Відшкодування шкоди, завданої при здійсненні особою права на самозахист та у стані крайньої необхідності. Відшкодування юридичною або фізичною особою шкоди, завданої їхнім працівником чи іншою особою. Відшкодування шкоди, завданої органами публічної влади, їх службовими чи посадовими особами. Зобов'язання з відшкодування шкоди, завданої внаслідок недоліків товарів, робіт (послуг).

ТЕМА 25. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ПРО СПАДКУВАННЯ.

СПАДКУВАННЯ ЗА ЗАПОВІТОМ. СПАДКУВАННЯ ЗА ЗАКОНОМ.

Поняття спадкування. Спадкування як універсальне правонаступництво. Спадкодавці та спадкоємці. Спадкування за заповітом. Спадкування за законом. Черговість спадкування. Прийняття спадщини.

Порядок та строки прийняття спадщини. Відмова від прийняття спадщини.

ТЕМА 26. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ СІМЕЙНОГО ПРАВА.

Співвідношення Сімейного кодексу України і Цивільного кодексу України. Поняття сім'ї в праві. Поняття та види сімейних правовідносин, елементи сімейних правовідносин. Реалізація сімейних прав та виконання сімейних обов'язків. Способи захисту в сімейному праві. Правові наслідки реєстрації шлюбу. Недійсність шлюбу: підстави, порядок та правові наслідки визнання

шлюбу недійсним. Припинення шлюбу: підстави, порядок та правові наслідки. Особисті права та обов'язки подружжя. Правовий режим майна подружжя. Особиста приватна власність подружжя. Спільна сумісна власність подружжя. Аліментні зобов'язання подружжя. Майнові відносини осіб, які проживають однією сім'єю, але не перебувають у шлюбі між собою (фактичного подружжя). Правовідносини батьків та дітей. Поняття та характеристика особистих немайнових прав і обов'язків батьків та дітей. Здійснення батьківських прав та виконання батьківських обов'язків. Підстави і порядок позбавлення батьківських прав. Поняття та характеристика майнових прав та обов'язків батьків і дітей. Особисті немайнові права та обов'язки інших членів сім'ї та родичів. Обов'язок щодо утримання інших членів сім'ї та родичів. Форми влаштування дітей, позбавлених батьківського піклування.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО»

ТЕМА 1. ЗАКОН ПРО КРИМІНАЛЬНУ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ.

Поняття закону про кримінальну відповідальність, його значення та основні риси. Закон про кримінальну відповідальність як джерело кримінального права. Структура закону про кримінальну відповідальність. Диспозиція, санкція, їх види. Принцип чинності закону про кримінальну відповідальність в просторі. Чинність закону про кримінальну відповідальність щодо діянь вчинених на території України. Чинність закону про кримінальну відповідальність щодо злочинів вчинених за межами території України. Принципи чинності закону про кримінальну відповідальність в часі. Зворотна сила закону про кримінальну відповідальність.

ТЕМА 2. ПОНЯТТЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВОПОРУШЕННЯ.

Поняття та ознаки кримінального правопорушення. Відмінність кримінальних правопорушень від інших правопорушень. Класифікація кримінальних правопорушень.

ТЕМА 3. ПОНЯТТЯ ТА ПІДСТАВИ КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ.

Поняття кримінальної відповідальності. Підстава кримінальної відповідальності. Виникнення, форми реалізації та припинення кримінальної відповідальності.

ТЕМА 4. СКЛАД КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВОПОРУШЕННЯ.

Поняття складу кримінального правопорушення. Структура та зміст складу кримінального правопорушення. Співвідношення кримінального правопорушення та складу кримінального правопорушення. Види складів кримінальних правопорушень. Простий і складний склад кримінального правопорушення. Матеріальний, формальний та усічений склади кримінальних правопорушень. Поняття кваліфікації кримінального правопорушення.

ТЕМА 5. ОБ'ЄКТ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВОПОРУШЕННЯ.

Поняття об'єкту кримінального правопорушення. Види об'єктів кримінальних правопорушень. Загальний об'єкт кримінального правопорушення. Родовий об'єкт кримінального правопорушення та його значення для побудови системи Особливої частини Кримінального кодексу України. Поняття безпосереднього об'єкта кримінального правопорушення. Поняття предмету кримінального правопорушення і його значення для кваліфікації кримінальних правопорушень. Відмінність предмета кримінального правопорушення від об'єкта кримінального правопорушення та від знарядь і засобів вчинення кримінального правопорушення.

ТЕМА 6. ОБ'ЄКТИВНА СТОРОНА КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВОПОРУШЕННЯ.

Поняття і значення об'єктивної сторони складу кримінального правопорушення. Ознаки об'єктивної сторони складу кримінального правопорушення. Поняття дії та бездіяльності в кримінальному праві. Суспільно небезпечні наслідки. Причинний зв'язок та його значення. Триваючі, продовжувані і складні кримінальні правопорушення. Спосіб, місце, час, знаряддя, засоби і обстановка вчинення кримінального правопорушення.

ТЕМА 7. СУБ'ЄКТ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВОПОРУШЕННЯ.

Поняття суб'єкта кримінального правопорушення. Ознаки суб'єкта кримінального правопорушення. Осудність як умова кримінальної відповідальності. Поняття неосудності. Обмежена осудність. Вік як ознака суб'єкта кримінального правопорушення. Поняття та види спеціального суб'єкта кримінального правопорушення.

ТЕМА 8. СУБ'ЄКТИВНА СТОРОНА КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВОПОРУШЕННЯ.

Поняття суб'єктивної сторони кримінального правопорушення. Ознаки суб'єктивної сторони кримінального правопорушення. Поняття вини. Форми вини. Умисел та його види. Необережність та її види. Складна вина. Випадок та його характеристика. Мотив і мета кримінального правопорушення.

ТЕМА 9. ПОНЯТТЯ ТА ВИДИ ОБСТАВИН, ЩО ВИКЛЮЧАЮТЬ КРИМІНАЛЬНУ ПРОТИПРАВНІСТЬ ДІЯННЯ.

Поняття необхідної оборони та її значення. Поняття перевищення меж необхідної оборони. Поняття і умови правомірності дій по затриманню особи, що вчинила кримінальне правопорушення. Поняття крайньої необхідності. Поняття ризику та умови визнання його виправданим. Поняття виконання наказу або розпорядження, умови його правомірності. Фізичний або психічний примус.

ТЕМА 10. ПОНЯТТЯ СТАДІЙ УМИСНОГО КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВОПОРУШЕННЯ ТА ЇХ ВИДИ.

Поняття закінченого та незакінченого кримінального правопорушення. Наука кримінального права про усічений склад кримінального правопорушення. Поняття готування до кримінального правопорушення. Поняття замаху на кримінальне правопорушення та його види. Підстави та межі кримінальної

відповідальності за незакінчене кримінальне правопорушення. Добровільна відмова при незакінченому кримінальному правопорушенні.

ТЕМА 11. СПІВУЧАСТЬ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРАВОПОРУШЕННІ.

Поняття співучасті. Об'єктивні та суб'єктивні ознаки співучасті. Форми співучасті. Види співучасників. Підстави та межі кримінальної відповідальності співучасників. Співучасть у кримінальному правопорушенні зі спеціальним суб'єктом. Екссес виконавця. Добровільна відмова співучасників.

ТЕМА 12. ПОНЯТТЯ МНОЖИННОСТІ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ.

Поняття множинності кримінальних правопорушень, її соціальна та юридична характеристика. Види множинності кримінальних правопорушень. Поняття сукупності, повторності та рецидиву кримінальних правопорушень.

ТЕМА 13. ПОНЯТТЯ ПОКАРАННЯ ТА ЙОГО ВИДИ.

Поняття та ознаки покарання. Мета покарання. Поняття системи покарань та її ознаки. Види покарань. Основні та додаткові покарання.

ТЕМА 14. ЗВІЛЬНЕННЯ ВІД ПОКАРАННЯ ТА ЙОГО ВІДБУВАННЯ.

Звільнення від покарання та його відбування. Звільнення від відбування покарання з випробуванням. Поняття, види та підстави звільнення від відбування покарання.

ТЕМА 15. ОСОБЛИВОСТІ КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ТА ПОКАРАННЯ НЕПОВНОЛІТНІХ.

Обмеження, що встановлені законом при призначенні покарань та застосуванні інших заходів кримінально-правового впливу щодо неповнолітніх. Види покарань, що застосовуються до неповнолітніх. Особливості призначення неповнолітнім покарань у вигляді позбавлення волі. Підстави і порядок звільнення неповнолітніх від кримінальної відповідальності. Умовно-дострокове звільнення від відбування покарання.

ТЕМА 16. ЗЛОЧИНИ ПРОТИ ОСНОВ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ.

Поняття і види злочинів проти основ національної безпеки України. Дії, спрямовані на насильницьку зміну чи повалення конституційного ладу або на захоплення державної влади. Посягання на територіальну цілісність і недоторканість України. Державна зрада. Колабораційна діяльність. Посягання на життя державного чи громадського діяча. Диверсія. Шпигунство.

ТЕМА 17. КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ ПРОТИ ЖИТТЯ ОСОБИ.

Кримінальні правопорушення проти життя, їх загальна характеристика та види. Поняття вбивства і його види. Умисне вбивство при обтяжуючих обставинах. Умисне вбивство, вчинене в стані сильного душевного хвилювання. Умисне вбивство матір'ю своєї новонародженої дитини. Вбивство через необережність.

ТЕМА 18. КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ ПРОТИ ЗДОРОВ'Я ОСОБИ.

Кримінальні правопорушення проти здоров'я, їх загальна характеристика і види. Поняття і види тілесних ушкоджень. Умисне тяжке тілесне ушкодження. Умисне середньої тяжкості тілесне ушкодження. Необережне тяжке або середньої тяжкості тілесне ушкодження. Умисне легке тілесне ушкодження. Домашнє насильство.

ТЕМА 19. КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ ПРОТИ ВОЛІ, ЧЕСТІ ТА ГІДНОСТІ ОСОБИ.

Поняття кримінальних правопорушень проти волі, честі та гідності. Незаконне позбавлення волі або викрадення людини. Захоплення заручників. Торгівля людьми.

ТЕМА 20. КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ ПРОТИ СТАТЕВОЇ СВОБОДИ ТА СТАТЕВОЇ НЕДОТОРКАНОСТІ ОСОБИ.

Кримінальні правопорушення проти статевої свободи та статевої недоторканості, їх загальна характеристика та види. Зґвалтування. Сексуальне насильство. Примушування до вступу в статевий зв'язок. Розбещення неповнолітніх.

ТЕМА 21. КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ ПРОТИ ВИБОРЧИХ, ТРУДОВИХ ТА ІНШИХ ОСОБИСТИХ ПРАВ І СВОБОД ЛЮДИНИ І ГРОМАДЯНИНА.

Поняття кримінальних правопорушень проти виборчих, трудових та інших особистих прав і свобод людини та громадянина. Перешкоджання здійсненню виборчого права або права брати участь у референдумі, роботі виборчої комісії або комісії з референдуму чи діяльності офіційного спостерігача. Підкуп виборця, учасника референдуму, члена виборчої комісії або комісії з референдуму. Порушення таємниці голосування. Порушення недоторканності житла. Грубе порушення законодавства про працю. Невиплата заробітної плати, стипендії, пенсії чи інших установлених законом виплат. Порушення недоторканності приватного життя.

ТЕМА 22. КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ ПРОТИ ВЛАСНОСТІ.

Поняття і види кримінальних правопорушень проти власності. Крадіжка. Грабіж. Розбій. Вимагання. Шахрайство. Привласнення, розтрата майна або заволодіння ним шляхом зловживання службовим становищем.

ТЕМА 23. КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ ПРОТИ ГРОМАДСЬКОЇ БЕЗПЕКИ.

Поняття і види кримінальних правопорушень проти громадської безпеки. Створення, керівництво злочинною спільнотою або злочинною організацією, а також участь у ній. Бандитизм. Терористичний акт. Викрадення, привласнення, вимагання вогнепальної зброї, бойових припасів, вибухових речовин чи радіоактивних матеріалів або заволодіння ними шляхом шахрайства або

зловживання службовим становищем. Незаконне поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами.

ТЕМА 24. КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ ПРОТИ ГРОМАДСЬКОГО ПОРЯДКУ ТА МОРАЛЬНОСТІ.

Загальна характеристика і види кримінальних правопорушень проти громадського порядку та моральності. Масові заворушення. Хуліганство. Наруга над могилою, іншим місцем поховання або над тілом померлого. Ввезення, виготовлення, збут і розповсюдження порнографічних предметів. Створення або утримання місць розпусти і звідництва. Сутенерство або втягнення особи в заняття проституцією. Втягнення неповнолітніх у протиправну діяльність.

ТЕМА 25. КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ У СФЕРІ ОБІГУ НАРКОТИЧНИХ ЗАСОБІВ, ПСИХОТРОПНИХ РЕЧОВИН, ЇХ АНАЛОГІВ АБО ПРЕКУРСОРІВ ТА ІНШІ КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ ПРОТИ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ.

Поняття і види кримінальних правопорушень проти здоров'я населення. Контрабанда наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів чи прекурсорів або фальсифікованих лікарських засобів. Кримінальні правопорушення, пов'язані з незаконним обігом наркотичних засобів та інших предметів, небезпечних для здоров'я населення з метою збуту та без мети збуту. Посів або вирощування снотворного маку чи конопель.

ТЕМА 26. КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ У СФЕРІ СЛУЖБОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ, ПОВ'ЯЗАНОЇ З НАДАННЯМ ПУБЛІЧНИХ ПОСЛУГ

Зловживання владою або службовим становищем. Перевищення влади або службових повноважень працівником правоохоронного органу. Службове підроблення. Службова недбалість. Прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою. Пропозиція, обіцянка або надання неправомірної вигоди службовій особі. Провокація підкупу.

ТЕМА 27. КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ ПРОТИ ПРАВОСУДДЯ.

Поняття, загальна характеристика і види кримінальних правопорушень проти правосуддя. Притягнення завідомо невинного до кримінальної відповідальності. Порушення права на захист. Втручання у діяльність судових органів. Невиконання судового рішення. Розголошення даних оперативно-розшукової діяльності, досудового розслідування. Приховування злочину.

ТЕМА 28. КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ ПРОТИ ВСТАНОВЛЕНОГО ПОРЯДКУ НЕСЕННЯ ВІЙСЬКОВОЇ СЛУЖБИ (ВІЙСЬКОВІ КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ).

Поняття військового кримінального правопорушення. Непокора. Невиконання наказу. Самовільне залишення військової частини або місця служби. Дезертирство. Мародерство. Ухилення від військової служби шляхом самокалічення або іншим способом.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО»

ТЕМА 1. АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО ЯК СКЛАДОВА ПУБЛІЧНОГО ПРАВА.

Призначення адміністративного права. Відносини, що складають предмет адміністративного права. Система адміністративного права

Загальне адміністративне право та його структура (принципи адміністративного права, суб'єктивні публічні права, суб'єкти публічного адміністрування, інструменти публічного адміністрування, адміністративні процедури, адміністративні послуги, позасудовий захист прав приватної особи).

Особливе адміністративне право та його структура (службове право, адміністративне деліктне право, муніципальне, поліцейське, фінансове, міграційне, містобудівне та ін.).

ТЕМА 2. ПРИНЦИПИ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА.

Поняття та значення принципів адміністративного права Поняття принципів адміністративного права. Значення принципів адміністративного права (системоутворювальне значення, вплив на нормотворчу діяльність, значення для адміністративної і судової практики). Принцип верховенства права в адміністративному праві Значення принципу верховенства права (правовладдя) для регулювання адміністративно-правових відносин. Складові верховенства права (законність; юридична визначеність; запобігання зловживанню повноваженнями; рівність перед законом і недискримінація; доступ до правосуддя).

ТЕМА 3. ДЖЕРЕЛА АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА.

Суть та види джерел адміністративного права. Поняття джерел адміністративного права. Значення джерел адміністративного права. Система джерел адміністративного права. Національні джерела адміністративного права Конституція України як основа побудови системи джерел адміністративного права Законодавчі акти як джерела адміністративного права. Підзаконні нормативно-правові акти як джерела адміністративного права. Міжнародні джерела адміністративного права. Міжнародні договори як джерела адміністративного права (Міжнародний пакт про громадянські і політичні права, Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод та ін.). Юридичні акти Європейського Союзу як джерела адміністративного права в контексті правотворчої діяльності. «М'яке право» у системі джерел адміністративного права. Рішення судових органів у системі джерел адміністративного права.

Практика Європейського суду з прав людини як джерело адміністративного права.
Рішення Конституційного Суду України у системі джерел адміністративного права.

ТЕМА 4. СУБ'ЄКТ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ (АДМІНІСТРАТИВНИЙ ОРГАН) ЯК СУБ'ЄКТ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА.

Поняття та система суб'єктів публічного адміністрування. Групи суб'єктів публічного адміністрування (органи державної влади, державні органи, які не належать до жодної з гілок державної влади; державні фонди і установи; органи влади автономного утворення (Автономної Республіки Крим); суб'єкти місцевого самоврядування; суб'єкти, яким делеговано окремі повноваження публічного адміністрування). Компетенція суб'єкта публічного адміністрування як сукупність адміністративних повноважень. Види адміністративних повноважень . Наділення адміністративними повноваженнями, делегування і передання адміністративних повноважень

ТЕМА 5. СИСТЕМА ОРГАНІВ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ.

Основні рівні органів виконавчої влади в Україні (вищий, центральні, місцеві). Кабінет Міністрів України, система центральних органів виконавчої влади (міністерства, служби, агентства та інспекції, центральні органи виконавчої влади із спеціальним статусом), місцеві державні адміністрації. Законодавча основа їх діяльності.

Класифікація органів виконавчої влади за різними критеріями (за обсягом і характером компетенції, за порядком вирішення питань, за спрямованістю компетенції, за територіальним обсягом повноважень).

Порядок утворення, реорганізації і ліквідації органів виконавчої влади.

ТЕМА 6. СУБ'ЄКТИ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ.

Законодавча основа діяльності. Види суб'єктів місцевого самоврядування і їх призначення (територіальна громада; сільська, селищна, міська ради; сільський, селищний, міський голови; виконавчі органи сільської, селищної, міської рад; староста; районні та обласні ради; органи самоорганізації населення).

ТЕМА 7. ПРИВАТНА ОСОБА ЯК СУБ'ЄКТ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА.

Види приватних осіб (громадяни, іноземці, особи без громадянства, фізичні особи-підприємці, підприємства, установи, організації тощо). Адміністративна правосуб'єктність приватної особи. Адміністративна правоздатність. Адміністративна дієздатність. Адміністративна деліктоздатність. Загальний і спеціальний адміністративно-правовий статус приватної особи. Суб'єктивне публічне право. Окремі суб'єктивні публічні права та їх реалізація (право на участь у прийнятті рішень, право на звернення, на право на доступ до публічної інформації, право на свободу мирних зібрань, право на свободу об'єднань).

ТЕМА 8. ОСОБЛИВОСТІ ОБ'ЄДНАННЯ ЯК СУБ'ЄКТА АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА.

Адміністративна правосуб'єктність громадського об'єднання. Порядок створення та припинення діяльності громадського об'єднання.

Особливості окремих видів об'єднань (громадських організацій, зокрема молодіжних та дитячих, громадських спілок, політичних партій, професійних спілок, релігійних організацій, благодійних організацій, організацій професійного самоврядування).

ТЕМА 9. ІНСТРУМЕНТИ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ.

Поняття та види інструментів публічного адміністрування.

ТЕМА 10. НОРМАТИВНО-ПРАВОВИЙ АКТ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ.

Поняття, юридичне значення та ознаки нормативно-правового акта суб'єкта публічного адміністрування. Види нормативно-правових актів (за суб'єктами видання, територіальним охопленням діяльності, за ознакою внутрішньої та зовнішньої спрямованості). Вимоги до нормативно-правового акта. Порядок підготовки і прийняття.

ТЕМА 11. АДМІНІСТРАТИВНИЙ АКТ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ.

Поняття, юридичне значення та ознаки адміністративного акта.

Відмежування адміністративного акта від інших актів (документів) суб'єкта публічного адміністрування.

Види адміністративних актів. Процедура видання адміністративного акта. Чинність адміністративного акта (умови чинності, способи доведення до відома, припинення чинності). Виконання адміністративного акта.

Поняття нікчемності адміністративного акта.

ТЕМА 12. АДМІНІСТРАТИВНИЙ ДОГОВІР ЯК ІНСТРУМЕНТ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ.

Поняття та ознаки адміністративного договору. Місце та значення адміністративного договору серед інших інструментів публічного адміністрування.

Види адміністративних договорів.

Чинність адміністративного договору (умови чинності, припинення чинності).

Поняття нікчемності адміністративного договору. Підстави вважати адміністративний договір нікчемним.

ТЕМА 13. АДМІНІСТРАТИВНИЙ РОЗСУД В ПУБЛІЧНОМУ АДМІНІСТРУВАННІ.

Поняття адміністративного розсуду. Умови застосування адміністративного розсуду (наявність законодавчого уповноваження на адміністративний розсуд; оприлюднення норм, що уповноважують на адміністративний розсуд; достатність юридичної визначеності уповноважень на адміністративний розсуд; обов'язок дотримуватися мети уповноваження; обов'язок ретельно з'ясувати

обставини у справі; обов'язок дотримуватися принципу пропорційності; обов'язок дотримуватися принципу рівності; обов'язок дотримуватися критеріїв розсудливості; обов'язок мотивувати свої рішення).

ТЕМА 14. АДМІНІСТРАТИВНА ПРОЦЕДУРА.

Поняття адміністративної процедури. Види адміністративної процедури (реєстраційні, дозвільні, інспекційні процедури, процедури щодо притягнення до відповідальності; процедури за заявою особи, процедури за службовим обов'язком). Принципи адміністративної процедури Учасники адміністративної процедури Представництво в адміністративній процедурі. Стадії адміністративної процедури Ініціювання та початок провадження. Підготовка справи до розгляду. Розгляд і вирішення справи. Оформлення адміністративного акта, його доведення до відома адресатів та заінтересованих осіб. Перегляд адміністративного акта.

ТЕМА 15. АДМІНІСТРАТИВНА ПОСЛУГА.

Поняття, ознаки та види адміністративних послуг Поняття адміністративної послуги. Ознаки адміністративної послуги. Відмінність адміністративної послуги від інших видів послуг у публічній сфері. Види адміністративних послуг. Суб'єкти відносин щодо надання адміністративних послуг Центри надання адміністративних послуг. Адміністратори. Порядок надання адміністративних послуг Вимоги до якості надання адміністративних послуг.

ТЕМА 16. ЗАХИСТ ПРИВАТНОЇ ОСОБИ У СФЕРІ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ.

Інструменти захисту прав, свобод та інтересів приватних осіб у сфері публічного адміністрування. Адміністративне оскарження Підстави і порядок подання скарги. Предмет оскарження. Суб'єкти розгляду скарг. Процедура розгляду скарги. Можливі наслідки розгляду скарги. Переваги і недоліки цього інструменту. Адміністративна юстиція як інструмент захисту прав особи Завдання адміністративного судочинства. Система адміністративних судів. Принципи адміністративного судочинства. Юрисдикція адміністративних судів. Адміністративний позов та вимоги до нього. Способи судового захисту.

ТЕМА 17. СЛУЖБОВЕ ПРАВО.

Поняття та сутність публічної служби. Відмінність публічної служби від інших видів трудової діяльності особи. Види публічної служби. Поняття публічного службовця. Класифікація публічних службовців та її практичне значення. Посади публічної служби та їх категорії. Основи правового статусу публічного службовця. Обов'язки і права публічного службовця. Обмеження щодо використання службових повноважень чи свого становища.

Обмеження щодо одержання подарунків. Запобігання одержанню неправомірної вигоди або подарунка та поводження з ними. Обмеження щодо сумісництва та суміщення з іншими видами діяльності. Обмеження спільної роботи близьких осіб. Обмеження після припинення діяльності, пов'язаної з виконанням функцій держави, місцевого самоврядування.

Запобігання та врегулювання конфлікту інтересів. Вступ на публічну службу. Службова кар'єра. Припинення публічної служби. Особливості проходження державної служби. Особливості проходження служби в органах місцевого самоврядування. Дисциплінарна і матеріальна відповідальність публічних службовців. Підстави для притягнення до відповідальності. Засоби юридичного захисту публічних службовців.

ТЕМА 18. АДМІНІСТРАТИВНЕ ДЕЛІКТНЕ ПРАВО.

Поняття адміністративного проступку. Ознаки адміністративного проступку (діяння, суспільна шкідливість, протиправність, винність, караність). Ознаки адміністративної відповідальності. Відмежування адміністративної відповідальності від інших видів юридичної відповідальності.

Юридичний склад адміністративного проступку. Заходи адміністративної відповідальності. Система і види адміністративних стягнень.

Заходи впливу, що застосовуються до неповнолітніх осіб за вчинення адміністративних проступків. Загальні правила накладення адміністративних стягнень. Проведення в справі про адміністративний проступок

Стадії провадження в справі про адміністративний проступок. Складання протоколу у справі про адміністративне правопорушення. Органи та посадові особи, уповноважені складати протокол. Випадки, коли протокол у справі про адміністративне правопорушення не складається. Розгляд справи про адміністративний проступок. Органи та посадові особи, уповноважені розглядати справу про адміністративний проступок. Основні етапи розгляду справи про адміністративний проступок (підготовка справи, аналіз зібраних матеріалів, прийняття постанови, доведення постанови до відома).

Оскарження і перегляд постанови у справі про адміністративний проступок. Порядок і строк оскарження постанови. Виконання постанови про накладення адміністративного стягнення.

4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ

Екзаменаційний білет з фахового випробування включає 25 тестів. Кожен тест має декілька варіантів відповіді, з яких тільки одна є правильна, а інші – не правильні. Максимальна оцінка за відповідь на тестові завдання складає 200 балів. Формула розрахунку балів: кількість правильних відповідей * 4,8 + 80. Усі абітурієнти, які набрали за результатами іспиту менше ніж 100 балів, вважаються такими, що не склали фахове вступне випробування.

5. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Конституція України, 1996. Конституція України, прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р.. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>
2. Совгіря О.В., Шукліна Н.Г. Конституційне право України. Повний курс: навч. посіб. Київ: Юрінком Інтер. 2018. 556 с.
3. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/435-15>

4. Фазикош В.Г., Булеца С.Б., Васьковський О.В., Ващинець І.І., Достдар Р.М. [та ін.] Цивільне право України. Загальна частина / За ред. С.Б.Булеци. Київ: Знання, 2010. 631 с.
5. Фазикош В.Г., Булеца С.Б., Васьковський О.В., Ващинець І.І., Достдар Р.М. [та ін.] Цивільне право України. Особлива частина / За ред. С.Б.Булеци. Київ: Знання, 2010. 628 с.
6. Кримінальне право України. Загальна частина: підручник / За заг. ред. О.М. Литвинова. МВС України. Харківський національний університет внутрішніх справ. Харків, 2020. 428 с.
7. Кримінальне право України (у питаннях та відповідях): навчальний посібник / за заг. ред. професора Ю.В. Орлова. МВС України. Харківський національний університет внутрішніх справ. Харків: ХНУВС, 2023. 520 с.
8. Кримінальний кодекс України: Науково-практичний коментар. Станом на 25 квітня 2024 року. / За заг. ред. Копотуна І.М. Київ: Видавництво «Центр учбової літератури», 2024. 1352 с.
9. Мельник Р.С., Бевзенко В.М. Загальне адміністративне право: Навчальний посібник / За заг. ред. Р.С. Мельника. К.: Ваіте, 2014. 376 с.
10. Адміністративне право України. Повний курс : підручник / Галунько В., Діхтієвський П., Кузьменко О., Стеценко С. та ін. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2018. 446 с.